

БИЛИМЛАР “ҚАЙНАГАН” МАКОН

ШХТнинг навбатдаги саммити Самарқандда ўтказилиши муносабати билан шаҳарнинг инфратузилмаси тўлиқ янгиланиши, янги йўл ва кўприклар, хиёбонлар барпо этилиши баробарида кўҳна кентнинг қадимий осори-атиқалари ҳам таъмирланди.

Обидалар таъмирланди

Хусусан, Регистон ансамбли, Шоҳизинда ва Бибиҳоним мажмуалари, Амир Темур мақбараси, Улуғбек расадхонаси, Оксарой, Хўжа Дониёр мақбараси, Рухобод мажмуаси, Ашратхона мақбараси, “Чорсу” савдо гумбази ва “Қўшқовуз” масжидида Маданий мерос агентлиги ҳузуридаги илмий-эксперт кенгаши томонидан тасдиқланган лойиҳа асосида таъмирлаш ишлари бажарилди. Реставрация ҳамда таъмирлаш ишларига малакали уста-реставратор, хаттот, олим, муҳандислар ва бошқа соҳа мутахассислари жалб этилди.

Уста-реставраторлар томонидан мақбараларнинг гумбаз кошчилари қайта таъмирланди, кириш пештоқ муқарнаслари, ёдгорлик деворлардаги кошчилар мустаҳкамланди. Шунингдек, Регистон майдонининг жануби-шарқ томонида, Эски шаҳар чеккасида жойлашган, темирйилар сулоласи аёллари ва болалари учун оливалей дахмага айланган Ашратхона мақбараси ҳам жорий таъмирланди. Иншоот эшикларини ўз ҳолича сақлаш ҳамда йўқотилганларини аналоглар асосида қайта тиклаш мақсадида объектда консервация ишлари олиб борилди. Рухобод мақбарасида ёдгорлик деворларидаги таъмирлаш муҳтож қисмлар,

масжид минораси жорий таъмирдан чиқди. Регистон мажмуасида безак кошчиларнинг кўчган қисмлари қайта жойига ўрнатилди, таъмирлаш муҳтож том қисмлари мустаҳкамланди. Хўжа Дониёр мақбараси, Улуғбек расадхонаси, “Қўшқовуз” масжиди ҳамда Оксарой мақбарасида ободонлаштириш ишлари олиб борилди.

“Чорсу” савдо гумбазининг галереяси ички қисми таъмирланди. Ҳозирда бу ерда ўзбек рассомлари ва ҳайкалтарошлари тасвирий санъат галереяси жойлашган. Шоҳизинда ёдгорлик мажмуасида пойдевор ва гумбазлар мустаҳкамланди, айрим ички меъморий безаклар таъмирланиб, кўркам қиёфага келтирилди.

Муҳими, ушбу қадимий обидалар тарихий асосда тикланди ва аждодлар мероси асл ҳолича сақланди.

Жонибек БОБОБЕКОВ,
вилоят маданий мерос бошқармаси мутахассиси.

Равон йўллардан обод манзилларга

Самарқанд шаҳрида ўтаётган ШХТ саммити муносабати билан вилоятимизда автомобиль йўлларида фойдаланиш ва йўл инфратузилмасини яхшилаш мақсадида 110 километр йўлда асфальт ётқизиш ишлари амалга оширилди.

Бунинг учун 327,4 минг тонна асфальт қоришмаси ишлаб чиқарилиб, жаҳон стандартлари асосида устки қатлам ётқизиш ишлари бажарилди, - дейди вилоят автомобиль йўлларида фойдаланиш бош бошқармаси бўлим бошлиғи Ғофир Қорабоев. - Шунингдек, саммит ўтказилган объектларга олиб борувчи йўлларга 184 минг тонна асфальт қопламаси ётқизилди. Мазкур йўллар бўйлаб 178,3

километр пиёдалар ва велосипед йўлаклари қурилди, 4303 дона тунги ёритиш чироклари ўрнатилди.

Маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан шаҳарнинг 31 километр ички кўчаларида ҳам таъмирлаш ишлари бажарилди. Йўл ёқаларини кўкаламзорлаштириш мақсадида 113 мингдан ортқ манзарали дарахтлар ва бута кўчатлари экилди.

Дилмурод ТҲҲТАЕВ.

Бир кўчада ҳам йўл ўтказгич, ҳам кўприк

Азим ва навқирон Самарқанд шаҳри муҳим сиёсий тадбирга мезбонлик қилиш учун тайёр. Ўтган даврда ҳудудда амалга оширилган тизимли бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишларида йўлларни таъмирлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилиб, кўп қатновли кўчалардаги чорраҳаларни тартибга солиш бўйича замонавий лойиҳалар ҳаётга татбиқ этилди.

га эга. Шунингдек, унинг Бўстонсарой кўчасидаги ҳар икки томонида ер ости пиёдалар йўлаги қурилган.

Ҳудуддаги бунёдкорлик ишлари шу билан тугагани йўқ, албатта. Самарқанд шаҳрида киришдаги асосий кўчалардан бири ҳисобланган Бўстонсарой ҳам номига мос кўринишга келтирилди. Илгари мазкур кўчанинг Сиёб канали устидан ўтувчи қисми пастликда жойлашган эди. Қисқа вақтда у тўлиқ реконструкция қилиниб, пастқам кўчанинг ўрнида галерея шаклидаги кўприк бунёд этилди.

- Кучли ёгингарчилик вақтларида кўчанинг бу қисмини сув босиб, транспорт воситалари ва пиёдаларнинг ҳара-

катлинишига ҳалақит берар эди, - дейди “Кўприққурилиш” унитар корхонаси мутахассиси А.Бекмирзаев. - Олти ойга яқин давом этган реконструкция ишлари натижасида кўприк аввалги ҳолатидан 9,20 метрга кўтарилди, остига эса сув ўтказувчанлиги олдингисидан беш баробар кўп бўлган 192 метрлик қувур ётқизилди. Янги кўприкнинг умумий узунлиги 370 метрга тенг. Унда икки йўналишда ҳам учтадан қатнов қатори, пиёдалар йўлакчалари мавжуд. Шунингдек, кўприкнинг ҳар икки томонида шовқинни ушлаб қолувчи махсус декоратив панеллар ўрнатилган.

Асқар БАРОТОВ.

САММИТ ТУФАЙЛИ...

Самарқанд шаҳри гулларга бурканди. Бу азим кентни гуллар шаҳрига айлантириб, туристик жозибадорлигини янада ошириш мумкинлигининг амалий исботи бўлди.

Ёзнинг чилласида ҳам дарахт экиш мумкинлигини кўрдик. Шаҳарнинг асосий кўчалари, уларга туташ яшил майдонларда минглаб ноёб дарахт ва буталар экилди. Қаровсиз ерларда дам олиш масканлари қурилди.

Бузилганидан қурилганлари кўп бўлди. Саммит арафасида шаҳар ҳудуди қурилиш майдонига айланди. Эски, пастқам уйлар ўрнида янги, замонавийлари қад ростлади. Эшқак эшиш канали атрофида қурилган “Буюк ипак йўли” халқаро туризм маркази эса бунёдкорлик салоҳияти мизнинг ёрқин ифодаси бўлди.

Самарқандда “пана кўча” қолмади

Тўғриси, осмондаги ой ерга тушади, деган хабар тарқалса ишондикки, аммо бу кўчадаги аҳвол сал бўлса-да, яхшиланишига умидимиз йўқ эди. Самарқанддаги бу кўчада ҳали бери ўзгариш бўлишига ишонмай кўйгандик.

Нафақат мустақиллик йиллари, балки собиқ иттифок тузуми даврида ҳам бу кўча “черная дорога”, яъни “пана кўча” деган ном олиб, одамларда, айниқса, кечаси бу йўлдан ўтишга умуман истак бўлмади. Кўчанинг қоронғи, ўнқир-чўнқирлигику майли, аммо тез фурсатлар ичида қавланиб, йўлнинг ёпилиб қолиши, ҳайдовчилару ўша томонда яшовчиларнинг манзиллига боргунча қийналишлари ҳали ҳамон кўпчиликнинг ёдида бўлса керак.

Пана кўча, деб номланиши ҳам шундан қолган. Доимий қазимша ишлари, сув қувурлари ёрилиши-ю ва бошқа кўплаб муаммолар Рудакий кўчасининг асосий “юзи”га айланиб қолган, аҳоли ҳам шунга кўникан, бу ҳақда гапиришдан фойда йўқ, дея қўл силтарди. Ваҳоланки, бу муҳим аҳамият-ли, айниқса, шаҳарга поездда келувчи сайёҳлар учун жуда қўлай кўча бўлиши керак эди.

Бугун биз аллақачон бу кўчанинг ҳатто яқин кунларга қадар “пана кўча” эканини унутдик. Кейинги икки йилда Рудакий кўчаси улғу алло-

ма номига мос, пиёда юрсанг кўнгилай ярайдиган масканга айланди.

Автомобиль йўлининг раволиги, пиёдалар йўлакчалари, унинг атрофида турли хил дарахт ва

ранг-баранг гуллар барқ уриб тургани кишига завқ беради. Кўчада нафақат йирик фонуслар, балки пиёдалар учун ҳам кичикроқ шаклдаги ёриткичлар ўрнатилгани кўннинг кечки пайтида йўловчиларнинг сайр қилишлари имкон берди. Айниқса, кўча бошида номига мос Рудакий хайкалининг ўрнатилиши ва ўша ҳудуднинг батариб, гўзал масканга айланиши ўзига хос янгиликдир.

Худди шундай, Самарқанддаги яна кўплаб одамларнинг эътирозларига сабаб бўладиган Фирдавсий кўчасида ҳам шу каби ўзгаришларни кузатиш мумкин. Ушбу кўча ҳам неча ўн йиллардан буён автомобилда қатнаш ноқулай, пиёда юриш азобга айланган кўчалардан бири эди. Бу кўча атрофида ҳам қомусий олим Фирдавсийнинг хайкали ўрнатилиб, гўзал хиёбон яратилди.

Бу йил Самарқанддаги асосий кўчаларнинг қарийб барчаси таъмирланиб, кўркам қиёфага кирди. Пиёда ҳам, йўловчи ҳам атрофдан баҳра олиб, манзилига етиб олиши бир қараганда ҳаётимиз фаровонлигининг кўринишидир.

Гулрух МҲМИНОВА.

